

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Marcello Apameorum episcopo & fano Iouis ab eo deiecto. Cap. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

vestigia. Iulianus autē impietatem renouare, & flammā veteris fraudis iam pridem extinctam de integro accēdere laborauit. At cōtra Iouianus imperio potitus, simulachrorū cultum omnino vetuit. Valētinianus quoque ille magnus, eisdem legibus Europā præclare gubernauit. Caterū Valens sicut alijs omnibus permisit potestātē eam quam vellēt religionem amplectēdi, & eos colēdi Deos, quos ipsi pro Deis haberent, ita aduersus solos doctrinē apostolicę propugnatores bellum continenter gessit. Itaq; toto tēpore, quo ille regnabat, ignē in aris accendere, libamenta, & hostias simulachris immolare, celebrare quoque in foro epula, Gentiles non destituerunt: quinetiā mysteriis Bacchā initiati, cū scutis cursitare, dilacerare canes, furere, bacchari, alia denique agere, quæ magistri sui improbitatem satis apertē declarabant. Quæ omnia cum fidelissimus imperator pro certo comperisset, extirpauit radicitus, & sempiterna obliuione obruenda curauit.

*De Marcello Apameorum episcopo & fano Iouis
ab eo deiecto. CAP. XXI.*

ATque ex episcoporum numero Marcellus, vir in rebus omnibus longē præstātissimus, lege, tanquā machinā bellica, omnia delubra vr̄bis, cuius episcopatū ipse ad ministrabat, prorsus expugnauit. Qua in re gerenda fiducia in Deū potius, q̄ multorum hominū manu adiutus est. Atq; hoc loco facinus ī primis memorabile ab eo factū narrabo. Vbi Ioānes, episcopus Apameæ, cuius antē feci mentionē, mortem obierat, in eius locum diuinus Marcellus, vir spiritu, vt apostoli præceptio vult, efferuescēs, substitutus est. Venit fortē Apameam præfectus Oriētis, duobus ducibus eū duobus hominū millibus comitatus. Qui quidē, plebe propter metum sibi à militibus iniectum quiescente, delubrum Iouis, quod amplissimum fuit, & multis ac variis ornamentis illustratum, deturbare aggreditur. Verū cum structuram eius valde solidam & firmē compactam cerne-
ret, existimauit lapidum coagmentationē nullo modo posse dissolui. Nam lapides erant grandissimi, arcte inter se iuncti, et ferro præterea ac plumbo colligati.

Rom. 12.

Qua re

THEODOR. HISTOR.

Qua re prefectū deterritum cum videret diuus Marcellus, eum ad alias vrbes amandauit, ipseq; Deum impensè precatus est, vt viam sibi ad illius delubri euersionem aperiret. Itaque primo mane, vir quidam, qui neq; architectus, neq; lapidarius fuit, neq; vllam aliã artē nouit, sed lapides & ligna humeris portare assueuerat, sua spōte eo venit. Qui vt accessit, pollicitus est se delubrum facillime demoliturum, solumq; mercedem postulauit, qua duos opifices cōduceret. Quam simul atque sanctus episcopus ei daturum promiserat, eiusmodi quiddam excogitauit homo ille. Delubrum habebat porticum quadratã erectã in sublime, sibiq; adiunctã. Hanc sustentabant columnæ maximè pares proportione ipsi templo: ambitus autem cuiusq; sedecim cubitorum fuit. Lapis, ex quo erant fabricatæ natura durissimus, nec facile lapidiorum instrumētis cedens. Quarum singulas cum vndique suffodisset ille, & ædificia illis innixa tignis oleagineis suffulisset, ad aliud eodē modo transijt. Nam tribus columnis ad hunc modum suffosis, iniicit tignis flammam. Verum dæmon quidam ater apparens, tigna, vt eorum fert natura, igne absumi non patitur, sed impetum flammæ cohibet. Vbi vero istud sapius egerant, videbantque machinam illam frustra admotam, episcopo sub meridiem fortè dormienti rem indicant. Ille confestim ad sanctum Dei templum properè contendit, aquam in vase afferri iubet, quam sub sacrosancto altari ponit. Ipse autem humi in faciem prostratus, dominū benignum & clementem precatur, ne tyrannidem dæmonis longius serpere permittat, sed tum eius patefaciat imbecillitatem, tum suam ipsius potentiam ostendat, ad eum finem, vt infidelibus nulla maioris cæcitatē inde detur occasio.

Hæc & alia his similia locutus, cum aquam signo crucis signasset, Equitium, vnum ex diaconis, fide & pietatis studio egregiè munitum, aquã iubet accipere, ocyus ad delubrum currere, & cum fide eam spargere, tignisque flammam adhibere. Qua re confecta, dæmon aquæ asperse vim non ferens, penitus aufugit. Ignis autem aqua suæ naturæ maximè aduersaria, velut oleo fatus, tigna occupat, eaque momento temporis prorsus absumit. Itaque columnæ,
basi sub

basi sublata, corruunt, aliasq; duodecim secum deijciunt. Ipsum præterea templi latus columnis cohærens, violento illarum casu pariter derurbatum est. Cuius ingenti fragore tota adeo personabat ciuitas, vt omnes ad ipsum illud delubrum spectandum concurrerent. Atque simul vt intellexere dæmonem infestum fugatum esse, hymnorum concentu, vno ore omnes celebrarunt. Eodem modo sanctus ille episcopus, alia quoque simulachrorum sana demolitus est. Quanquam alias res ab isto viro cum maxima omnium admiratione gestas narrare possum (etenim literas tum ad inuictos Christi martyres dedit, tum recepit ab illis vicissim, tum denique corona martyrum ipse donatus est) tamen has in præsentia narratione supersedeo, ne cum nimis sim longus, afferam lectoribus fastidium. Quare ad aliam rem gestam commemorandam sermonem conuertam.

*De Theophilo Alexandrino episcopo, & qua
illic in Idolorum demolitione gesta fue-
runt. CAP. XXII.*

AThanasio illi multorum celebrato sermonibus Petrus, vir plane admirabilis, successit. Petro autem Timotheus: Timotheo Theophilus, vir cum summa prudentia, tum animo valde excelso præditus. Cuius opera vrbs Alexâdria errore in simulachris colédis liberata est. Nam non modò simulachrorum delubra, concussis eorum fundamentis, diruit, verùm etiam subdolas sacerdotũ veteratorũ machinationes eorũ oculis, quos in fraudẽ deduxerant, subiecit ad contemplandum. Etenim sacerdotes isti statuas, quarum pars æneæ, pars ligneæ fuerũt, cauas introrsus effecerant, tergaque earũ parietibus affigentes, vias quasdam latentes & obscuras per ipsos parietes ad illas diduxerant. Deinde per adyta fanorum in eas ingressi vias, se in statuas ipsi abdiderant, indeque velut ex statuarum ore, quæ libitum ipsis erat, imperarunt. Quibus auditores circumuenti, imperata fecerunt. Has igitur sapientissimus episcopus demolitus, sacerdotũ præsi-